

„A legtöbb kormány a hazai cégeket támogatja a külföldiekkel szemben. Nálunk ez fordítva van”

Elvonások helyett támogatni kellene a gazdaságot

A gazdaságból nem pénzt kellene kivonni, hanem sok sok milliárdot kellene belepumpálni – mondta Kupecz Richárd, a Star Finance Pénzügyi tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatója. Szerinte, csak így lehet kilábalni a válságból, amelynek – mint mondja – még a felén sem vagyunk túl. Azzal számol, hogy az ideai gazdasági visszaesést jövőre még nagyobb követi. Legnagyobb problémának azt tartja, hogy nincsenek tényleges gazdaságélénkítő intézkedések. Mivel folyamatosan emelkednek a fogyasztói árak, hónapról hónapra csökken a lakossági kereslet, ami miatt esély sincs rövid távon a gazdaság növekedésére. Kupecz Richárd jelenleg nem nagyon ajánlaná Magyarországot a külföldi befektetőknek.

- *Mit szól ahhoz, hogy jövőre 400 milliárd forintot akar megtakarítani a kormány a költségvetésben? Van ennek realitása?*

Első körben az a hír látott napvilágot, miszerint 1000 milliárd forint hiányzik a költségvetésből a jövő évvel kapcsolatosan. Ezt később 400 milliárdra pontosították. Tehát ekkora összeget kellene megtakarítani ahhoz, hogy a deficit ne legyen nagyobb az átlagosnál. Ilyen szempontból kényszerpályán van a kormány. Ez az összeg a költségvetés mintegy 6-7 százaléka, vagyis ekkora összeget kéne megspórolnia. A kormány azonban eddig is hitel felvételre kényszerült, így kevés esélyt látok erre.

- *Azt már tudjuk, hogy olyan helyekről von el a kormány, ahová inkább pénzt kellene pumpálni. Ha Önre lenne bízva, kitől vonna el és kinek adna inkább pénzt?*

Alapvetően az egész államapparátust átalakítanám. Most az ellenőrző és irányító szervezetek és pozíciók száma, így például a rendőrség, APEH, PSZAF – megerősítésére több pénzt akar fordítani a kormány. Én ezzel nem értek egyet. Miért nem lehet önellenőrző piacot kialakítani?! Miért nem hoznak olyan adószabályokat, amelyek több adó befizetésére ösztönöznék az embereket és arra, hogy láthatóbbá tegyék a bevételeiket. Ebben az esetben nem az lenne a kérdés, hogy honnan kell elvonni, hanem az, hogy hova lehet csoportosítani a többletet. A társadalmi szemléleten is változtatni kellene. Az angol kultúrában nagy hagyománya van a társadalmi szerepvállalásnak. A község vagy a közösség ilyen módon saját magát támogatja. Ha a gyereketkeztetés megoldása a cél egy településen, akkor az ott lévő kereskedelmi láncok, üzletek nyújtanak segítséget, a település lakosai járulnak hozzá, hogy az iskola jól tudjon működni. Ezzel szemben Magyarországon még mindig az államtól várják a csodát. A szociális háló definícióját lassan ideje lenne elfelejteni. Sokkal inkább az egyén vagy közösségek társadalmi szerepvállalásáról kellene beszélni.

- *Mennyire tartja jó ötletnek a 120 milliárdos önkormányzati elvonást, hiszen így az önkormányzatok többsége ellehetetlenül...*

Az állam főként politikai indíttatásból, mintsem pénzügyi okokból akar most az önkormányzatokon spórolni. Az ön-

kormányzatok saját tartalékaik révén tudják a hiányt fedezni, az egy másik kérdés, hogy ezt általában kötvénykibocsátással teszik. Emiatt aztán teljesen eladósodnak. A települések több mint fele kötvénykibocsátásból jutott eddig plusz bevételhez. Ha azonban elvonják a fejlesztési forrásokat, akkor miből tudja azt visszafizetni. Tapasztalatok azt mutatják, hogy egy önkormányzat vagy nagyon szegény, vagy gazdag. Köztes állapot nincs. Az iparral nem rendelkező helyhatóságok nem tudnak kitől iparüzési adót beszélni, a rájuk eső állami támogatásból viszont nem képesek fenntartani magukat. Megoldást jelenthetne, ha a települések között el lehetne osztani egy bizonyos összebevételt, ám a fejlesztésre fordítható források zöme ebben az esetben is oda kerülne, ahonnan az adóbevétel származik. Sok helyen nagyon rossz az infrastruktúra és ezt az önkormányzatok maguktól nem képesek megváltoztatni.

- *A Fidesz máris bejelentette, hogy kormányra kerülése esetén visszavonja a büdzsét. Kinek milyen üzenet lehet ez?*

Ennek a kijelentésnek az az üzenete, hogy senki ne próbáljon meg a költségvetésből extra kiadásokat kihúzni, a jelenlegi kormány ne próbáljon még egy utolsó „nagy dobást” csinálni. Például hosszú távú szerződésekkel. A választóknak pedig azt üzeni ezzel a nagyobbik ellenzéki párt, hogy a jelenlegi gazdaságpolitikával nem ért egyet és hatalomra kerülése esetén más terveket készül megvalósítani.

- *Sajtóhírek szerint a Pénzügyminisztérium ismét változtatni szeretne az adórendszeren. Megítélése szerint milyen irányban kellene elmozdulni és az eddigi változások mennyiben szolgálják a gazdaság teljesítményének javulását?*

Semenyire! Nincsenek tényleges gazdaságélénkítő csomagok. Az áfa ismételt emelése 20-ról 25 százalékra nem gazdaságélénkítés, hanem a gazdasági kereslet csökkentését előidéző lépés. Akkor is, ha csak 5 százalékpontról van szó, ez minden egyes fogyasztó esetében többletköltséget jelent. Különösen akkor, amikor a lakosság eladósodott. A lakosság 70 százaléka rendelkezik valamilyen hittel, fogyasztási, ingatlan- vagy éppen személyi kölcsönrel. Ilyen körülmények között az 5 százalékpontos forgalmi adóemelés extra terhet jelent. Folyamatosan emelkednek a fogyasztói árak. Január elseje óta 15-20 százalékos áremelkedés tapasztalható. Sok esetben a vállalkozások is meglepően reagálnak. Ahelyett, hogy árcsökkentéssel élénkítenék a fogyasztást, árat emelnek, ahogy a kormány teszi a jelenlegi adópolitikával. És a már most is komoly nehézségekkel küzdő ágazatokat újabb adókkal sújtják. Ilyen például az autóalkatrész-gyártó vállalkozások.

- *Milyen adókat kellene csökkenteni a vállalkozások terbeinek érdekében? S vajon egy lényegi adócsökkentés miatt kiesett költségvetési bevételt miből, hogyan pótolná?*

KUPECZ RICHÁRD

ügyvezető igazgató, **STAR FINANCE KFT.**

- 33 éves, 1994-ben végzet a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán, majd 2002-ben másoddiplomát szerzett a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen.
- 2005 végén feleségével közösen 5 millió forintos alapítókével megalapítja a Star Finance Kft.-t, majd egy évvel később 100 milliós jegyzett tőkével a Fund De La Salle Alapkezelő Zrt.-t.
- Nős, két kisgyermek édesapja. Szabadidejében zenél, szövegeket ír és rajzol.

Át kell gondolni a foglalkoztatáshoz kapcsolódó járulékokat. Ha Szlovákia megoldja fele ennyi járulékból, akkor Magyarországnak is meg kellene tudni. Említhetném Romániát is. Nálunk is jelentős a munkanélküliség: 5 emberből 1-nek nincs munkája, és ez csak a regisztrált munkanélküliek száma. Nagy részüket feketén foglalkoztatják, főként az építőiparban és a szezonális munkában. A bejelentettek egy része is csak fizetésének egy részét kapja meg legálisan. A válság miatt a vállalkozásoknak – szektortól függően – 30–50 százalékkal csökkent az árbevétele.

Ha azt akarjuk, hogy mérséklődjön a feketejövedelem, akkor lejjebb kellene vinni a járulékokat. Az EVA esetében is látható volt, hogy egy adócsökkentés képes volt az állami bevételeket megemlíni.

• *Az EVA-t is folyamatosan meg akarják szüntetni...*

Amit senki nem ért, mert egy sikertörténet. Manapság már nagy cégeknél is kezdik bevezetni a fekete pénzeket, hivatalosan

pedig csökkentik a jövedelmeket. A gazdaság a könnyebb ellenállás irányába mozdul el. Az állam tehát ki alatt vágja a fát?

Nálunk nagy nehezen elfogadták a banki magatartás kódexet, a környező országokban pedig mindenhol felfüggesztették a kamatadót. A gazdaság motorja ugyanis a banki szféra. A pénzügyintézeteken keresztül áramlik be a likvid tőke. Nem banki kódex, hanem tudatos pénzügyi magatartás hozhat előrelépést és segítheti a hiteleseket. Ez azonban kevés helyen tapasztalható Magyarországon.

Mi például pénzügyi tanácsadással tudjuk segíteni a tudatos pénzügyi gondolkodás elterjedését. Szívesen beszélünk – térítésmentesen – közép- és felsőoktatási intézetben bármilyen pénzügyi témáról. Legyen az tőzsde, hitel, elektronikus fizetési rendszerek – ami tudatosabbá teheti az embereket, hiszen ez hiányzik Magyarországon.

• *Mi lehet az oka annak, hogy a legtöbb európai ország már kifelé tart a válságból, mi még mindig befelé?*

Nem tartanak kifelé. Ha megvizsgáljuk az ingatlanforgalmi és a munkanélküliségi adatokat, akkor ez egyértelmű. A lakásértékesítés ismét rosszabb lett, mint amit vártak, csökken a fogyasztói bizalmi index. Az Amerikai Jegybank (FED) sok ezer milliárd dollárt fordított elsősorban pénzügyi intézetek megsegítésére. Időközben azonban bejelentette, hogy december végével beszüntetik a makrogazdaság támogatását, ami a korábbi mértékének tízszerese volt. Nem fognak több pénzt adni, mint az eddigi átlag. Most is tele vagyunk bankcsődökkel. Az Egyesült Államokban hetente átlagban négy bank megy csődbe. Semmi nem változott, csak már nem ír róla a média, mert megszokottá vált.

A jelenlegi helyzetet is csak a közpénzek beáramoltatásával sikerült elérni. Nagyobb baj azonban, hogy ezek a források nem a gazdaságba, hanem a hitelintézetekhez kerültek. Ahelyett, hogy hitelek révén a gazdaság újraélesztésébe forgatták volna vissza, a tőzsdébe áramoltatták a pénzt. Eközben a korábbiaknál is nehezebben vagy drágábban lehet hitelhez jutni. A banki papírok 70 százalékkal emelkedtek. A pénzügyi intézetek saját veszteségeiket visszalagolták a tulajdonosok irányába. A gazdaság viszont mitől indulna be?! Viszont amint elzárják a pénzcseppeket, a bankok ugyanúgy meg fognak remegni. Akik állami pénzebeöntéssel éltek túl a válságot, azokra nehéz idők várnak a jövő év elején. És ha néhány óriásbank bedől, ki mindenki fog vele dőlni...

● *Milyen mozgásteret lehet egy új kormányban a gazdaság stabilizálása, a vállalkozások versenyképességének javítása érdekében?*
Egyrészt a terheket kellene csökkenteni, másrészt állami pénzeket kellene közvetlenül a gazdaságba beinjekciózni, például állami hitelek, pályázati pénzek formájában.

● *A gazdasági minisztériumban viszont arról panaszkodnak, hogy nem élnek a forgóhitel- lehetőségek adta lehetőségekkel a vállalkozások...*

...amíg az a feltétel, hogy a vállalkozásnak ne legyen tartozása. Ebben a helyzetben hány vállalkozás tudott stabilan eleget tenni adókötelezettségeinek? Azt kell eldönteni, hogy meg akarjuk menteni a gazdaságot, vagy a régi keretekre szabott eszközökkel próbálunk mentőövet dobni, ami a jelenlegi megváltozott helyzetben nyilvánvalóan nem működik.

● *Mely adókat kellene csökkenteni a vállalkozások terheinek érdekében? S vajon az adócsökkentés miatt kiesett költségvetési bevételt, miből, hogyan lehetne pótolni?*

Mindenképpen járulékokat kell csökkenteni. A munkahelyteremtő támogatás azért sem tud eredményt hozni, mert a cégek nyilvánvalóan nagyvárosok és környékén dolgoztatnának. Azt kellene megértenie a mindenkori kormánynak, hogy radikális változás nélkül a gazdaság húsz éve tartó amortizációja csak gyorsulni fog. Szükség lenne végre, hogy a magyar vállalkozásokat érdemben és ellenőrizhetően támogassák. A legtöbb kormány a hazai vállalkozásokat részesíti előnyben a külföldiekkel szemben. Nálunk ez épp fordítva van.

● *Ha felkeresné egy külföldi befektetési céllal, pénzügyi tanácsadóként hogyan ajánlaná Magyarországot?*

Nagyon nehezen... Ha befektetési céllal keresne fel, akkor a magyar állampapírokat ajánlanám a tiszta hozam lehetősége miatt. Ezek a papírok még mindig jobb kamatozásúak, mint külföldi társaik. Ilyen szempontból tehát versenyképesek vagyunk. Az elemzők hónapok óta mondogatják, hogy a hazai fizetőeszköz gyengülése várható. A makrogazdasági adatokat alapul véve semmi nem indokolja a 270-es árfolyamot. A forint-euró árfolyamváltozásai miatt egy külföldi kétszeresen kereshet ezeken a papírokon. A gyengébb forint jobban támogatná Magyarországot, a hiteleseket viszont nem. A kamatok viszont azért nem csökkentek, mert a bankok – nem éppen etikus módon – egy sor költséget az ügyfelekre hártottak. Emiatt drágább a hitel, mint amikor felvették. A magyar tőzsdét biztos nem javasolnám, mert kicsik a hozamok, ráadásul a magyar részvények ebben a helyzetben túlértékelték. Gyakran járok a környező országokban és Londonban. Alapvetően mindenki egyetért abban, hogy Magyarország sokat romlott a lehetőségeihez képest, mind a politikailag, mind gazdaságilag. Eljutottunk oda, hogy a román GDP nagyobb, mint a magyar. A rossz gazdaságpolitikai döntések sorozata vezetett odáig, hogy ma szinte mindent felelősség, illetve felelősségre vonás nélkül végre lehet hajtani. Látott felelősségre vonást az elmúlt 20 évben?! Nyugaton államférfiak vannak, addig itt elsősorban politikusok.

● *Mikor válhat Magyarország vonzó befektetési tereppé? A működőtőke számára Magyarország még mindig vonzó célpont?*

Ezt csak magyarul halljuk, angolul már nem. Lényegesen átláthatóbb, megfontoltabb gazdaságpolitika, lényegesen kedvezőbb foglalkoztatáspolitikai és adórendszer a feltétele annak, hogy Magyarország vonzó befektetési célponttá váljon. Ami jó, hogy folyamatosan bővül az infrastruktúra. A bürokrácia mértékét azonban a lehető legkisebbre kell csökkenteni.

● *A legutóbbi hírek szerint ismét le akarják értékelni Magyarországot. Mivel járhat ez? Menynyire kell komolyan venni egy leértékelést?*

Komolyan kell venni, minél alacsonyabb az ország minősítése, annál nagyobb pénzügyi kockázatot jelent a külföldi befektetők számára.

Annál nehezebben jutunk minden oldalról forrásokhoz, annál kisebb bizalommal vásárolják az állampapírokat. Annál kisebb bizalommal hoznak Magyarországra bármilyen vállalkozást, illetve forrást.

● *Sokan kérdezik külföldön, hogy Magyarország vajon a túlélők között lesz-e?*

Ezzel a gazdaságpolitikával nem biztos, hogy a túlélők között leszünk. Nagyon erősen és gyorsan kellene változtatni. A kérdés az, hogy valóban komolyan gondolják és meg is valósítják-e ezeket az elképzeléseket. Hiszen valójában csak az ellenkezőjére láttunk eddig példát.

Én még nem látom az alagútban a fényt. Ezt támasztja alá, hogy idén – szerintem – legalább 5 százalékkal visszaesik a gazdaság teljesítménye. Jövőre még nagyobb – 7–8 százalékos – visszaesésre számítok. A gazdasági növekedésre legjobb esetben is 2011 végén 2012-ben lehet számítani.

Sebők Andrea

*Akik állami
pénzbeöntéssel éltek
túl a válságot, azokra nehéz
idők várnak a jövő év elején.
És ha néhány óriásbank bedől,
ki mindenki fog
vele dőlni...*